

בס"ד

חובֿבֿרת לַפּוֹרִים

הַלְכוֹת, דְּפִי עֲבוּדָה וְשַׁעֲשׂוּעוֹנִים

שם התלמיד: _____

ימי פורים

ימי הפורים נקבעו על ידי חז"ל אחרי הרבן בית ראשון, כאשר בני ישראל היו בגלות בבל, ונגזר על בני ישראל להשמיד ולהרג ולאבד ח"ו את כל היהודים, מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד.

ואמרו חז"ל במסכת מגילה: מפני מה נתחייבו ישראל שבאותו דור קליה?
א. מפני שהשתחוו לצלם של נבוכדנצר.

ב. מפני שנהגו מסעודתו של אחשוורוש.

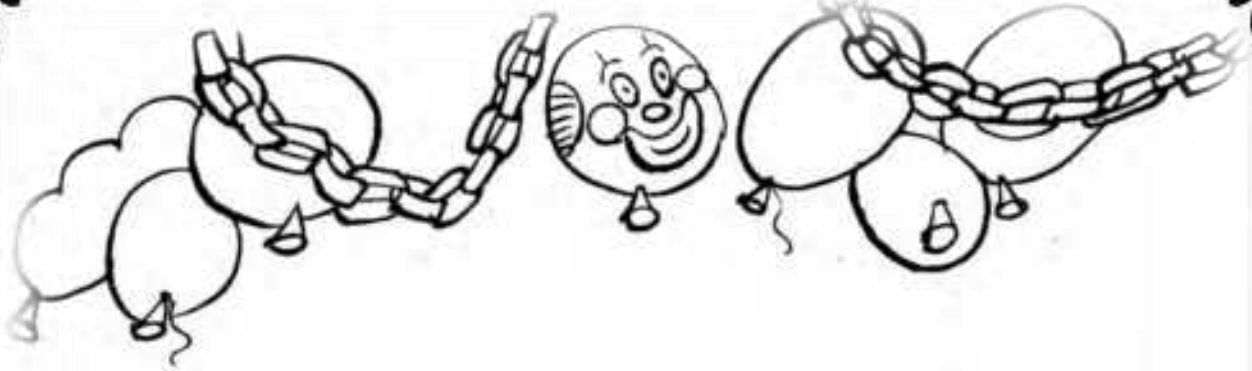
הצדיק מרדכי היהודי בא ודרש מהעם לחזור בתשובה, ולאחר שחזרו בתשובה התקיים הפסוק "ונהפך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאייהם".
ואז תקנו חז"ל ומרדכי את מצוות הפורים, והם 4 מצוות:

יום פורים שונה משאר מועדי ישראל, ואינו שנה בכל בעולם באותו יום, כמו שכתוב במסכת מגילה, שברב העולם נוהגים פורים בי"ד לחדש אדר, ובירושלים ובכל מקום שמקף חומה מימות יהושע נוהגים פורים בט"ו באדר.

מדוע אין נוהגים ימי הפורים בכל העולם באותו יום?

בזמן גם פורים נלחמו היהודים בכל מקום ביום י"ג לחדש אדר ונחו בי"ד לחדש, ועשו אותו יום משתה ושמחה, ובעיר שושן נתן ליהודים להלחם עם שונאייהם גם ביום י"ד ולא עשו אותו יום שמחה עד ט"ו, והעיר שושן היתה מקפת חומה. וכדי לחלק כבוד לארץ ישראל שהיתה חרבה בזמן זה, תקנו שיקראו בט"ו בכל עיר שהיתה מקפת חומה מימות יהושע, אפלו שאינה מקפת חומה עתה.

ביום הפורים ישגן ארבע מצות ואלו הן:

מצוה א' מצות קריאת המגלה

- א. כלם חייבים בקריאת המגלה אנשים ונשים, שגם הנשים היו באותו הנס, שהמן בקט להרג את כל היהודים, כמו שכתוב במגלה: מנער ועד זקן טרף ונשים.
- ב. חייב אדם לקרוא את המגלה בכלילה ולחזור ולשנותה ביום, זכר לנס שהתפללו בימי צרתם ביום וגם בכלילה.
- ג. הסנהג שהקורא פורט את המגלה שקוראים בה לפני הצבור, ופורטה יריעה על גבי יריעה כאגרת, שהרי המגלה נקראת אגרת, כמו שכתוב במגלה "דברי האגרת הזאת". והשומעים לא צריכים לפרט את המגלה שבידם.
- ד. הקורא מברך את הברכות שלפני קריאת המגלה והשומעים אינם צריכים לברך, גם הקורא וגם השומעים צריכים לעמד בשעת הברכה, ובשעת קריאת המגלה רק הקורא מחייב לעמד. והקורא מברך מתוך מגלה כשרה שנתנה על קלף ובכתב אשורית.
- ה. מברכים בכלילה וביום ג' ברכות לפני קריאת המגלה: 1. על מקרא מגלה. 3. שעשה נסים. ג. שהחיינו. ואחרי קריאת המגלה בצבור מברכים ברכת "הרב את ריבנו".
- ו. ביום הפורים בברכת "שהחיינו" מכונים גם על שאר מצוות הפורים.
- ז. אסור להפסיק בדבור מתחלת הברכות שלפני קריאת המגלה עד אחר הברכה שפברך אחר קריאת המגלה. אם הבעל קורא חסר תבה אחת או השומע לא שמע תבה אחת "לא יצא", וצריך לחזור ולקרוא, ולכן צריכים להזהר מאד לא להרעיש מדי חזק כשקוראים את המילה המן כדי שלא להפסיד אף מילה מהקריאה.
- ח. כשהבעל קורא מגיע ל"בלילה ההוא" [פרק ו'] מגביה את קולו, כיון ששם מתחיל הנס.
- ט. נוהגים שכל הצבור אומרים בקול רם את הפסוקים "אישי יהודי" ו"מרדכי יצא" "ליהודים היתה אורה". "פי מרדכי היהודי", כי פסוקים אלו הם עקר התחלת הנס וסופו.
- י. נהגו להרעיש ולהכות כשפזכירים את השם "המן", משום מצות "מחה תמחה את זכר עמלק" והמן הוא מזרע עמלק.
- יא. נהגו לקרוא את עשרת בני המן בנשימה אחת, להודיע שכלם נהרגו ונתלו כאחד.

מצוה ב' משלוח מצות

- א. חיב כל אדם לשלח לכול הפחות שתי מנות לאדם אחד, כפתיב במגלה "ומשלוח מנות איש לרעהו", לומדים מזה שצריך לשלח לפחות שתי מנות לאחד. וכל הפרצה לשלח מנות הרי זה מטבח. יש אומרים שהטעם הוא כדי להרבות אהבה וידידות, ועל ידי ששלח מנות לחברו מראה שהוא אוהב אותו, וזהו ההיפך מדברי המן הרשע שאמר "יטנו עם אחד מפזר ומפורד".
- ב. לא נקרא מנות אלא דבר שראוי לאכילה או לשתיה מיד, כגון צטר ודגים מבטלים, או מיני מאפה, פרות, ממתקים, יין וכדו'.

מצוה ג' מאביונים

- א. חיב כל אדם ליתן לשני עניים לכל אחד לפחות מתנה אחת, כי כתיב במגלה "מתנות לאביונים" כלומר: שתי מתנות לשתי אביונים, ויוצאים ידי חובת המצוה בין במזון ובין בדבר מאכל. וטוב להרבות במתנות לאביונים ולטפח את לבם של העניים.

מצוה ד' משפחה ושפחה

- א. מצוה להרבות בסעודה לכבוד פורים, ומצוה להרבות בשתיית יין כיון שגם פורים הנה על ידי היין, וחיב איניש לבסוטי בפורי, ולטפח בפורים ולהודות ולטבח את ה' יתברך.
- ב. עקר מצות סעודת פורים הוא ציום, וגם מצערב לובטים בגדי טבת ויו"ט ועורכים את השלחן ומדליקים נרות ומרבים קצת בסעודה.
- ג. על הנסים – בימי הפורים מוסיפים על הנסים וכו' בצרפת המזון לאחר "נודה לה", ובטמונה עטרה, בצרפת מודים אנחנו לה'.

מדַרְשִׁים לְפִנְיָם

עַל אֵיזָה עֵץ נִתְּלָה הַמָּוֶן?

אָמְרוּ הִזוּ"ל: בְּשַׁעַת שְׂבָא הַמָּוֶן לְהַכִּין עֵץ לְמַרְדְּכַי, קָרָא ה' לְכָל עֲצֵי בְּרֵאשִׁית וְשָׂאֵל: מִי יִתֵּן עֲצָמוֹ וַיִּתְּלָה רָשָׁע זֶה עָלָיו?

אָמְרָה תַּאנָּה: עָלֵי יִתְּלָה הָרָשָׁע מִפְּנֵי שְׂמִמְנֵי מִבֵּיָאִים בְּכֹרִים.

אָמְרָה גִּפְּוֹן: אֲנִי אֶתֵּן, שְׂיִשְׂרָאֵל נִמְשְׁלוּ לְגִפְּוֹן "גִּפְּוֹן מִמְצָרִים תִּסִּיעַ".

אָמַר רַמְזוֹן: אֲנִי אֶתֵּן, שְׂיִשְׂרָאֵל נִמְשְׁלוּ לְרַמְזוֹן, "כְּפֶלֶחַ הָרַמְזוֹן רִקְתָּךְ".

אָמַר הָאֶגְוֹז: אֲנִי אֶתֵּן, שְׂיִשְׂרָאֵל נִדְּמוּ לְאֶגְוֹז: "אֵל גִּבַּת אֶגְוֹז יִרְדְּתִי".

אָמַר אֶתְרוֹג: אֲנִי אֶתֵּן אֶת עֲצָמֵי שְׂמִמְנֵי נוֹטְלִים יִשְׂרָאֵל לְמַצּוֹה.

עֲצֵי שֵׁטִים וּבְרוּשִׁים אָמְרוּ: אָנוּ נִתְּנָן אֶת עֲצָמֵנוּ, שְׂמִמְנֵנוּ נִבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

וְכֹה בָּאוּ כָּל עֲצֵי בְּרֵאשִׁית וּבִקְשׁוּ כִּי יִתְּלָה הָרָשָׁע עֲלֵיהֶם.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אָמַר הַקּוֹץ לְפָנֵי הַקָּב"ה: רַבּוֹנוּ שָׁל עוֹלָם, אֲנִי שָׂאִין לִי שׁוּם זְכוּת, אֶתֵּן אֶת עֲצָמֵי וַיִּתְּלָה טָמֵא זֶה עָלַי, שְׂאֵנִי שְׂמִי קוֹץ, וְהוּא מִכְּאִיב, וְנֶאֱדָה שְׂיִתְּלָה קוֹץ עַל קוֹץ, וּמִמְנֵנוּ מִצָּאוּ וְעֲשָׂאוּ לְתַלְיָהּ.

וְהֵבִיא הַמָּוֶן אֶת הָעֵץ וּמַדַּד אֶת עֲצָמוֹ עַל הָעֵץ כְּדֵי לְבַדֵּק הָאֵם יִתְּאִים לְמַרְדְּכַי, הִשְׁיִבְתּוּ בֵּת קוֹל: "מִתְקָן, וּמִתְאִים לָךְ הָעֵץ מִשִּׁשֶּׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית".

[אֶסְתֵּר רַבָּה, ט']

הַמָּוֶן וְהַתְּשׁוּבָה

בְּשָׁעָה שֶׁנִּחְתְּמוּ הָאֲגָרוֹת וְנִתְּנוּ בְיָדוֹ שֶׁל הַמָּוֶן, בָּא הוּא וְכָל חֲבוּרָתוֹ שְׂמַח וְטוֹב לֵב, וּפָגְשׁוּ בַדֶּרֶךְ אֶת מְרַדְכֵי. מְרַדְכֵי רָאָה שֶׁלְּשָׂה תִּינוּקוֹת [יְלָדִים] שֶׁחֲזְרוּ מֵהַתְּלֻמוֹד תּוֹרָה. רַץ מְרַדְכֵי אַחֲרֵי הַתִּינוּקוֹת, רָאוּ זֶאת הַמָּוֶן וְחֲבוּרָתוֹ וְרָצוּ אִף הֵם אַחֲרָיו לְשָׁמֵעַ מֶה יֹאמֵר לָהֶם מְרַדְכֵי.

כְּשֶׁהִגִּיעַ מְרַדְכֵי אֶל הַיְלָדִים פָּנָה לְרֵאשׁוֹן וְשָׂאֵל: פְּסוּק לִי פְּסוּקָה, כְּלוּמַר – מַה לְּמַדְתֶּם הַיּוֹם בְּתֻלְמוֹד תּוֹרָה? עָנָה לוֹ: אֵל תִּירָא מִפֶּחַד פְּתָאוּם וּמִשׁוֹאֵת רְשָׁעִים כִּי תָבוֹא” [מְשָׁלִי ג’]

אָמַר הַשֵּׁנִי: וְאֲנִי לְמַדְתִּי הַיּוֹם אֶת הַפְּסוּק: ”עוֹצוּ עֵצָה וְתוֹפְרָה, דַּבְּרוּ דְבָר וְלֹא יִקּוּם כִּי עֲמַנּוּ קֶל” [יִשְׁעֵיָה ח’]

אָמַר הַשְּׁלִישִׁי: ”וְעַד זָקְנָה אֲנִי הוּא וְעַד שִׁיבָה אֲנִי אֶסְבֵּל אֲנִי עָשִׂיתִי וְאֲנִי אֶשָּׂא וְאֲנִי אֶסְבֵּל וְאֶמְלִט”. כִּיּוֹן שֶׁשָּׁמַע מְרַדְכֵי כֶּן שְׂמַח שְׂמַחָה גְּדוּלָה, שָׂאֵלוּ הַמָּוֶן: לְשִׂמְחָה זֹאת מַה עוֹשֶׂה? עָנָה לוֹ מְרַדְכֵי: עַל הַבְּשׂוֹרוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁבָּשְׂרוּ לִי הַיְלָדִים הַיּוֹם, שֶׁלֹּא אֶפְחַד מֵהַעֲצָה הַרְעָה שֶׁהִרְשָׁעִים יַעֲצוּ עֲלֵינוּ. כַּעַס הַמָּוֶן וְאָמַר מִיָּד: אִם כֶּן אֲנִי שׂוֹלַח יָדַי תִּחְלָה דְּוָקָא בְּיְלָדִים.

[אֶסְתֵּר רַבָּה ז’]

בילים ממוקלות לבוורים

לפניכם שמות האנשים המזכרים במגלת אסתר, אלא שכל השמות קימו את מצות היום - עד דלא ידע מי הוא זה ואיזה הוא.

עזרו לאנשים לדעת מה זה ועל מה זה, ולמצא את שמם הנכון.
[זכרו: אותיות סופיות יכולות להתהפך לאותיות רגילות, כמו כן הנקוד מטעה, ואינו כמו במלים הנכונות.]

_____ ים דרף:

_____ שזר:

_____ נמה:

_____ סר את:

_____ נתבג:

_____ רפואת:

_____ רשת:

_____ כדור בן נץ:

_____ הברחנו:

_____ את זיו:

_____ הכינוי:

- _____ : יתוש:
- _____ : כְּמַעֲשֵׂי:
- _____ : פּוֹנוֹכָף:
- _____ : פְּתָה:
- _____ : אִירִי:
- _____ : שָׁרַךְ אֶת דָּוָן:
- _____ : בִּזְאֵת:
- _____ : הֵסֵד!
- _____ : סִיר אִי:
- _____ : גִּזַּע נֶשֶׁשׁ:
- _____ : אֶת הַדָּם:
- _____ : סָף רָף:
- _____ : תָּא אֲדִיר:
- _____ : אֶתֶר שְׂפָם:
- _____ : גְּאָה:

דָּוַר אֵי:

לָנוּ דָּר:

תָּא אָפְס:

יָלַד א' א':

יָבֹוא לְחֵי:

הֵם נָמוּ:

אֶת גָּב:

יִשֶׁק:

אָבֵא תָג:

זָרֵת:

נָר כְּאֵשׁ:

מָאֵד אֶת:

נֶשֶׁת נֶשִׁיר:

אָמַר נֵס:

תפוזת פורים

מ	י	ר	ו	ט	א	ש	ו	ש	ג	מ	ת	ה	ט	ו	ש	ו	ת	י	א
י	ש	ש	ק	ט	א	ת	ה	ה	ה	ה	ה	ק	ט	י	ת	ג	ש	ו	א
נ	ק	ת	ל	ה	ו	ז	י	י	ש	ר	ט	י	ט	ש	ע	ה	ה	ל	ק
ו	ו	ט	ה	ר	ט	א	ו	י	ת	מ	ש	י	ט	ה	ד	ת	ט	ט	ט
י	א	ל	ת	ו	ט	ר	ת	ת	ו	ד	ט	י	י	ת	ש	ו	י	ה	ו
ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט
א	ר	ט	א	ז	ט	ט	ה	י	ו	י	ר	ו	ט	ו	ק	ט	ו	ה	י
ל	ו	ת	ט	ל	ט	ט	ה	ג	ג	ל	ג	ז	ק	ט	ט	א	ל	ט	ט
ת	ו	ר	ק	ד	ו	ד	ו	ה	ה	ר	א	ר	י	ו	ט	ט	ה	ב	י
ו	ר	ה	ט	ג	ט	א	ט	ה	ה	ה	ה	ט	ו	י	ט	ט	ט	ה	א
י	ש	י	ש	ה	ה	ו	ד	ו	י	א	ו	ר	ק	ו	ו	ו	ו	ו	ט
ג	ה	ל	ז	ט	ר	ט	ט	ט	ט	א	א	ה	ט	ט	ו	ט	ט	ה	ה
ט	י	ד	ו	י	ט	ט	ט	ט	ט	ו	ו	ט	ט	א	ט	א	ז	ט	ט
ר	ט	ט	ש	ה	ד	י	ו	ו	ו	ט	ו	ט	ל	ט	ט	ל	ט	ה	ו
ד	ש	ש	י	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ה
ש	י	ק	ש	ו	ט	ה	ט	ה	ט	י	ר	ה	י	ט	ו	ט	ג	ה	ר
ה	ר	ש	ר	ז	ה	ו	ו	ו	ו	א	ו	ו	ה	ז	ה	ו	ט	ר	ל
א	ה	ש	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ד

.29 אוזני המן	.15 שושן הבירה	.1 פורים
.30 אחשוורוש	.16 טבעת המלך	.2 מקרא מגילה
.31 המן הרשע	.17 ספר הזכרונות	.3 משלוח מנות
.32 ושתי	.18 תחפושות	.4 מתנות לאביונים
.33 ממוכן	.19 שתיית יין	.5 משתה ושמחה
.34 חרבונה	.20 מזל דגים	.6 מרדכי היהודי
.35 בגתן	.21 דמי פורים	.7 אסתר המלכה
.36 תרש	.22 שרביט	.8 על הניסים
.37 אורה זרש	.23 תענית אסתר	.9 שושנת יעקב
.38 וזתא	.24 פרזים	.10 ונהפוך הוא
.39 שק ואפר	.25 מוקפין חומה	.11 ככה יעשה
.40 לבוש מלכות	.26 אחשדרפנים	.12 זכר למחצית השקל
	.27 עץ גבוה חמישים אמה	.13 מחיית עמלק
	.28 רעשן	.14 קיימו וקיבלו

חידון פורים בא' ב'

	מלך הכבוד וטפשו	א
	מאכל מסורתי לפורים	ב
	כנוי לעיר שושן	ג
	רצה להרעיל את המלך	ד
	אחר הדברים האלה המלך את המן	ה
	ילדים אוהבים לקבל אותם בפורים ובחנכה	ו
	המזל של חדש אדר	ז
	רשע מרשע בקש להרגנו ולבסוף הרנוחנו בזכותו חג	ח
	שם נוסף לאשה צדיקה ידועה	ט
	סריס המלך, שומר ארמון הנשים	י
	נתלה אחרון על העץ	יא
	ארורה אשת מפקחדי	יב
	זכור לטוב	יג
	תבשיט יקר, עבר במגלה מיד ליד	יד
	אביו של מרדכי היהודי	טו
	ראשון לשרי פרס ומדי	טז

	שיר עליו וידוע מאד לפורים
	צדיק מושבט בנמיין שהביא ישועה גדולה
	שם נוסף של המן הרשע
	4 מצוות היום
	מלך אדיר ורשע המוזכר במגלה [לא אחשוורוש]
	כנוי לשירים של המלך, בזמנים העתיקים
	המן הרביב עליו את מרדכי
	סכום עצום ששלם בעד השמדת ישראל
	שם של חג אהוב מאד
	כנוי ליהודים שחוגגים בי"ד אדר
	והעיר שושן _____ ושמחה
	_____ ו _____ היהודים עליהם ועל זרעם
	מאכל שהסבתות מכינות לפורים [גם בערב יום פפור ובהושענא רבא]
	כלי מושחק פורימי
	המלך הושיטו, ואסתר נגעה בראשו
	ליהודים היתה אותם כפול: אורה ו... ו...
	במגלה: אחד משרי המלך בנביא: עיר עתיקה שהנביא ברח אליה.
	_____ היית לנצח ותקונתם בכל דור ודור

ל
מ
ג
ט
ז
ח
א
ב
ר
ג
ד

עין במגלה בהקשר למה הזכרו המספרים הבאים:
 כתב או את המלה שלפני המספר או את המלה שאחרי המספר

דגמא: 127 = מאה עשרים ושבע מדינה

	30
	1/2
	50
	23
	500
	300
	75000
	14
	15

	3
	180
	7
	1
	12
	6
	10
	2
	10000
	13

